

Rõhutute Hääl

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu Häälekandja.

Tellimise hind:
40 marka kuus
Üksik nr. 5 m.

Jumub kaks korda nädalas
:: (igal kesknädalal ja laupäeval) ::

Toimet. ja talit.:
Töölise majas,
S. Karja tän. 13.

Nr. 11.

15. jaanuaril 1921.

Nr. 11.

Karl Liebknechti ja Roosa Luksemburgi mälestuseks — Rahast töölisklassi märtrist. — Liebknecht parlamendis — Eemihotell ja Isborst. — Mit teenib kodanlust edasi. — Jälle Lokout. — Kodanluse wale 8 nõukogude kongressist. — Sada ja viisteistkümmend miljonit päew. — Hallparun segatomisjonis, eht kelu petab igal juhtumisel. — Meie Rootsi sellimeeste terwtus. — Osmene pääsute. — Miks meie nii nõrgod oleme. — Töölise elust. — Teadaanded ja kuulutused.

Roosa Luksemburgi ja Karl Liebknechti mälestuseks

Täna saab kaks aastat sellest, kui Saksa sotsiallääraandjad adelligoosi ratsakaardiwäe ohwiterite käega Saksa ja maailma töölisklassi juhid Roosa Luksemburgi ja Karl Liebknechti ära tapsid.

Keiser Wilhelmi kukutamiseft ei olnud kahte kuudki weel mööda. Iga päewaga sai selgemaks, et wõitlus ei lee mitte üfsikute uenduste pärast, waid kodanluse riigi ja ühiskonna wastu proletaarilise revolutsiooni lipu all. Sai ilka selgemaks, et parempoolsed sotsialdemokraadid ühes oma kassiluga — ametiühisuste bürokraatiaga jalkawad jeda alatut tööd, mis nad maailmasõja puhkemisega algasid ja nimelt — töölisklassi äraandmist ja kodanluse teenimist.

Kapitalistide ees lõmmitaja sotside Eberti-Eheidemänni walitus tagandab Berliini politseiülema — revolutsioonilise sotsialisti Eichhorni. See oli awalik samm töölise käest sõjariistade ärawõtmiseks ja kontrrevolutsioonilise kodanluse sõjariistu panemiseks.

Berliini töölisklassi revolutsiooniline eelwägi wõtab sotsiallääraandaste walituse wäljatutse wastu. Ta teeb jeda, mis ta kohus ja au temalt nõuawad. Ta ei lepi energilise ülesastumisega, mis nõuab Eichhorni tagandamise käsu tagasiwõtmist, Rooske kontrrevolutsioonilise kaardiwäe Berliinist wäljawõimist, töölise sõjariistu pane-

mist ja sõjawägede paenutamist töölise kontrolli alla. Berliini proletariaat läheb kaugemale ja nõuab äraandjate ja ülejookfitute walituse äraastumist. Ja kutsub Saksumaa proletariaati üleüldisele streigile üles. Ta hakkab wastu!

Kuid Berliini töölisklassi wastuhakkamine sünnib niisugustes oludes, kus revolutsiooni löögialkadele möödapääsemata Pariisi koomunaaride jaatus osaks langema pidi. Kääkimata Saksumaa proletariaadi laiadest hulludest — ifegi Berliini proletariaat ei seisunud tiheda'e ridadena oma eelwäe taga. Ofustawate tegude asemel peeti wõitluse mõllus wastafega läbi-rääkimist. Seeläbi kaotas wastuhakkamine oma löögijõu. Rasketalibrilised suurtürid ja miini-pildujad teewad oma töö! Kodanluse korra elajas mõllab marutõbises wihas ja maksab wõidetutele kätte selle hirmu eest, mis mereimejatel üle elada tuli.

Wõidule järgneb klaperjaht. Wihawaimu, htrmu, wõidujoomastuse werises õhkkonnas weeretatakse wastuhakkamise süü „Spartatuse“ peale.

„Kadu Spartatusele!“ — ksendawad kõik, sellele proletaariline revolutsioon wiimsetohju päewaks on.

Kuid just praegu asutatud Saksumaa Kommunistilise Partei juhid ei olnud jaanuari wastu-

hakkamise juhtideks mitte. Kainelt proletariaadi jõudusid hinnates olid nad osaliste hüüdsõnade poolt, millede kätteasaamiseks nad proletariaati mõitlenu kutsusid. Kuni aga ebasõigel filmapilgul ja ebasõigel viisil alustatud mõtlus juba puhkes, siis ei võinud nad vastuhakkanutele hoopis seljatangant anda. Ja kommunistiline partei toetas vastuhakkamist vastavalt oma põhimõtetele.

Kuid klaperjaht läks just kommunistide ja nende juhtide vastu lahti! „Kaafi Liebknecht ja Luffenburg!“ — sai terve valgetaardi ja sadatuhandete üleslutjete hüüdeks.

Ja siis mis verine laine, mis „torra“ jälle jalule oli seadnud, Rosa Luffenburg ja Karl Liebknecht oma turjal ära . . .

Kuid kontrewolutsioon võib küll hävitada isikuid, aga klassid ja parteid ei hävita ta mitte. Saksamaa töölisklass jatab võitlust.

Umbes ku. aega warem, kui Rosa Luffenburg ja Karl Liebknecht tapmise teine aastapäev kätte jõudis, oli Saksamaa Ühendatud Kommunistlike Partei asutaw kongress. Rosa Luffenburg ja Karl Liebknecht asutatud Saksamaa Kommunistiline Partei („Spartakuse“liit) ühines Saksamaa Nõukogu Sotsiaaldemokraatlike Töölisklasside Partei kommunistlike enamusega. Meie ei võta siin otustada, mil määral ühise tugewa kommunistlike partei loomine Saksamaal oleks kiiremini läinud, kui need tats kommunisti juhti mõrtsuka kätte läbi proletaristlike märtritena ei oleks langenud. Meie teame aga, et kaotus, mis kõigi maade proletariaati Rosa Luffenburg ja Karl Liebknecht surmaga tabas, on hülgajuur. Kendes isikuis warisefid enneegselt hauda tats tähtsamat maailma proletariaadi juhti — tats Kommunistlike Internatsionaali juhti.

Wõitlejad ei wala piirad oma juhtide haul, waid töötawad püha ja hirmsa waudega — wõidelda kunni lõpuni!

Kahest töölisklassi märtrist.

Kaks aastat on möödus, kus Saksia sotsialpetistide kümul ja korraldusel jätk müüdam mõrtsufas surmas salaja, seljatagant peale tungides, tats kõige tulifemat ja rewolutsioonilifemat töölisklassi eestwõitlejata — Karl Liebknecht ja Rosa Luffenburg. Selle jälgi mõrtsukatöö korraldajad ja täidewiivad teadsid väga hästi, et nad mitte ainult tats rewolutsioonilist inimest ei tapa, waid tats rahwuswahelift rewolutsioonilist liikumist, mis oma wõimsa tõusuga ähwardas sotsialpetistide häwitada.

Kui Engelsil õigus oli, ja sündmused näitawad, tal oli õigus, — et Karl Marksi surmaga jäi inimesjugu pea jagu lähemaks, siis wõime nüüd seda Liebknecht ja Luffenburg surma puhul niisama tõendada, et nende tats pangelase hullamisega kaotas rahwuswaheline

töölisklassi märkja oma tegewusest ja ja wastupidawuse jõust.

See jöle mõrtsukatöö, mida Saksia sotsialpetistid toime panid, töölisklassi juhtide salaja mõrtsukalifeli tappes, koorib kõigi maade sotsialpetistide tegudest maske ja näitab, et just nende juudaste jümitus ja ettenõte on walge terror, et just sotsialwaraandjad määrivad nende proletarlaste uhe piitaksi, keda werine Nero peab ära tapma.

Karl Liebknecht oli Saksia proletariaadi rewolutsiooniline jüda. Saksia rewolutsiooniline proletariaat, kes mitte ei püherbanud kodauluse jöpa autus, kes tats kõige tumetamatel päewadel. Kui ülemaa küis jögane isamaa wainmüstus, omeli selgelt nägi neid eesmärkja ja ülesandeid, mis töölisklassil ajalooliste ülesannetena ees seisawad, mille eest tats mõtlusesse peab astuma, see profetaariaat võib Liebknecht oma hingeks nimetada.

Karl Liebknecht oli esimene agitator, kes proletariaadi diktaatori wajuadusest kõneles. Kuid Liebknecht kui agitaatori suurus ei seisnud mitte ainult selles, et tats kõneles, waid agitaatori suurus seisab selles, kui tats oma sõnu õskab töölisklassi klassiwõitlusega siduda, sellega masket kaasa wita ja sõnudest tegusi sünitada. Karl Liebknecht õskas seda. Kõa sellepärast wihkas kodaulus Liebknecht ja weel enam wihkasid teda sotsialwaraandjad, kes masjede peale ainult kuulipildujaga mõju juustid awalbada.

Julge, ennast ohwerdada, aujameelne, need olid Liebknecht omadused.

Kui tats metfikum ilmasjõja ajal kodauluses parlamendis ühfi protesti hääle werise sõja pidamise wastu tõstis, siis nimetati teda hulljulgeks ja kodaulus muigas igalpool, pidades ennast iluwoitumataks sõjariistadega, weel wähem karjedawaks pidas tats ühe jaadiku sõnu. Aga Liebknecht ei olnud see, kes sõnu ütles, mida tats ei süninud elus tegudeks lina.

— Mitte ühte penni, selle walitusesele, kes töörahvast kurnab, maha see walitus! maha sõda! — need otjustawad sõnad wiskas Liebknecht hulladesse ja uelst sõnudest jaid teob.

Saksia werine keisri walitus arreterib Liebknecht, kuid peagi lasjab tats lahti — mobiliseerib sõjawäkke. Seal algaski Liebknecht kui agitaatori tegewus.

Scheidemanlaste ja kodauluse isamaa hullustuse pimedusega lööb sõdatide jekka filmab Liebknecht rewolutsioonilifi mätteid, paneb sõnatuulikud ja kepi distipliiniga kooshoitawad sõdatid mäsjana, nii sünitades sõnudest tegusi — rewolutsioonilifi wäljaastumissi.

Saksia keisri walitus mõistab Liebknecht „isamaa äraandmise ja kahjuliku agitatsioonit tegemuse eest waenlase kasuts“ kahels aastaks türmi. Werine keisri walitus ei julge jüski Liebknecht surma mõista, et julge teda salaja

lasta ära tappa, nagu jeda Scheidemani walitus tegi.

Saksa kodanline revolutsioon wabastas türmiist. Ja esimene sõna wabadusse astudes oli ülestutse Saksa töölisklassile, kutsudes neid wõitlema lõpuni kuni täieliku töörahwa wõimuhakkamapannemiseni.

Liebknecht kehastab eneses jeda põlgust, mis proletariaat tunneb kodanluse ja ta sabakallude vastu. Sgas ta sõnas oli kühwti, mis kurnajate riigiforda lõhtus ja Liebknecht lõhtus halesamataalt oma wiimse hinge tõmbuseni.

Oli Liebknecht agitaatorina massede armastatud juht, nende soowide ja püüete parem väljendaja, siis oli Rosa Luxemburg anderikam töölisklassi wõitluse teoreetiker-kommunist, tema teadmineste rohkus ja awar filmawaade wõimaldasi talle jeda, mis rahwa keeles nimetasse ettenägemise andeks.

Sariiklusest „ettenägiatsest“ läks Luxemburg selle poolest lahtu, et ta mitte ainult sündmuist ette ei kuulutanud, waid nende sündmuste sihi ja eesmärgi ära määras, töölisklassile tee ära näitas, kuidas seisukoha peremeheks tõusta ja jeda seisukoha kinni hoida, et mitte pimedaks tööriistaks jaada sotzialpetistele, kes töölisklassi poolehoidu walitusega wõites, töölisklassi õiguseid kurnajatele wõttwad.

Rosa Luxemburgi tööd on iseäranis selgelt ja arusaadawalt kirjutatud, mis tunnustust annab ta kindlast mõilemise wiisist ja teadmise rohkuselt.

Rosa Luxemburg pani aluse koduõja teooriale. Enne ilmaõjda juba näitas ta imperialismi paratamata kollewarisemist ja töölisklassi diktatuuri wadadust, mille abil ainult wõimalist on inimisõu hädasi parandada, mis kurnajateklass aastajadade joofful forda saanud. Kui Liebknecht hääli töölisklassi koosolekutel, miitingutel töölisklassi ülestutsumis oma kodanluse häwitama, siis kandis Rosa, nagu jeda partei ringfodades jebafama ideed laiati, kirjeldades täis põlgust jeda metfikut wägiwalda ja ülekohtu mis töölisklassi kallal terwitatakse, kutsudes kogu maailma töölisklassi üles oma maa kodanlusele sõda kuulutama.

See jündis keset ilmaõja müllu, kui terwe mõistusega inimesi niisama wähe oli, nagu aujaid proletariaadi huwide kaitsejaid.

Rosa Luxemburgi mälestus on jellepärast iseäranis kallis kõigi maade töölisklassile sest see mälestus on seotud töölisklassi esimeste sammudega koduõja teel, mis Luxemburgi poolt esimesena öieti üles märgiti.

Luline iseloom, rahulik kriitiseeriw ja loom mõistus tõstsid Luxemburgi üheks mõjuwamaks töölisklassi liikumise juhtijaks Saksa, Poola ja ta Benemaal.

Kui töölisklassi juht pühendas ta kõik oma suure teadmiste wara ja kõnelemise osawuse ai-

mult proletariaadile. Mitte ühte rida kodanluse teadusele, kirjandusele ja kunstile ei pannud ta osaw julg paberile.

Ta lõhtus kodanlist ilmaõjda ja kutsus töölisklassi ühes lõhtuma, kuni kivi-kivi pealt on purustatud ja kurnajate riik waremetes, siis jelle waremete asemese loob proletariaat oma uue riigikorra.

Rosa Luxemburg oli proletariaati wiimas wõimuhakkamisele ja siis tabas jeda wõitlusest kuul. Sotzialpetistele on iga klassiteadlik töölisklassi wihatud waenlane, sest ta tawistab juubaste tööd. Jeda enam wihatud ja põlatud on kõigi maade sotzialkuraandjatele need, kes töölisklassile filmas awawad kelmide nägemiseks ja hindamiseks.

Kui Liebknecht wõrrelba revolutsioonilise proletariaadi sündamega, siis on Luxemburg revolutsioonilise proletariaadi mõistus. Ja need faks nii tarwiliktu inimesi töölisklassile surmati kodanluse agentide poolt!

Rad surmawad kull üffikuid inimesi, kuid nad ei jõua surmata Liebknecht ja Rosa Luxemburgi õpetust, sõnu! Need elawad ja meie ütleme, et metfikult surmatud töölisklassi märtrid kihutamad weel tulisemale wõitlusele nende vastu kes kriiskawad, et ideed wägiwallaga ei wõideta, tegelikult aga organiseeriwad seljatagani kallale tungimisi. Dimufad on paljastatud. Wõitlusese timufate vastu!

Mälestades oma langenud jeltfimehi ei kutsu meie nende aujambaid üles panema, waid meie kutsume wõitlusele jelle korra ja wägiwalla vastu, mis wõimaldab timufate merituid.

Parem mälestus Liebknecht ja Luxemburgi surma puhul on kui töölisklassi omaks wõtab nende õpetuse ja kurnajate riigiforda niisama põlgawalt lõhtuma hakkab, nagu jeda Liebknecht ja Luxemburg tegid.

K. Liebknecht parlamendis.

Mälestades K. Liebknecht peame meelde tuletama ka jeda Liebknecht revolutsioonilist tööd, mis ta kodanluses parlamendis tegi.

Ilmaõja algul 1914. a. ei leidunud Saksa maal parlamentis ühtegi saadikut, kes oleks imperialistilise sõja vastu olnud. Kõik sotzialdemokraadid (110 saadikut) hääletasid sõjaeel-arwe poolt ja kuulutasid sõja — enesekaitse sõjaks, mida proletariaat toetama peab. Sellele „ijamaa kaitsemise“ seisupaigale jäid sotzialdemokraadid truiks lõpuni.

Kuid seal leibus parlamentis siiski üks „metfik“ saadik, kellel küllalt julgust oli otsetohe ja awalikult rõhujate vastu wälja astuda. K. Liebknecht oli see ainus.

Parlamendi kõnetoolilt kutsus Liebknecht töölisklassi üles sõja vastu. Parlamendi kõnetoolilt paljastas ta kodanluse maadehakkamisele sõda.

See oli profetaarline töö kodanlikes parlamentis. Liebknecht oli seal kodanluse weriwaenlane, proletariaadi esitaja waenlase laagris, et sellele kadu kuulutada ja waenlase leerist proletariaati ühes kutsuda kuldmasinat troonilt maha paistama.

Rääkimata sellest, et Liebknechti sõnadigust alataja kärbiti, et ta saadiku sõnawabadust wähest footuks ära wõeti. Veel enam. Walitsejate wiha selle ainukele proletariaadi klassihuwide kaitseja wastu parlamentis läks nii põbrasaks, et kodanlased (ja ka sõjrid) teda parlamentis wiimeks mitte üksi maha ei karjunud, mitte üksi lärmi tehes rääkida ei lastnud, waid talle parlamendi kõnetoolil rüüstatega kallale läksid. Üksainsam proletariaadi esitaja oli mitmesajaliiknelise kodanlike parlamendi oma agitatsiooniga, paljastamisega, üleskutsetega niivõrd ära hirmutada, et see enese tehtud seadused jalge alla tallas.

Liebknecht oli aga just sellega kätte saanud, mida waja oligi — maskebele selgeks teha, kus proletariaadi klassiwaenlased rõhunnise eesõiguste pärast omawahel kauplewad ja rahwa nimel furnamise seadust sepsitewad.

Sei töölisklassi esitaja, wiis Liebknecht oma klassiwõitlase töö kitsaste parlamendi seinte wahelt wälja uulitsale ja töölise kinnajagudesse. Organiseerides mitinguid, koosolekuid, meeleawaldusi, rongikäitusi, tarwitas ta parlamendi saadiku punitumatust selleks, et pidada wõitlust, mille eest kodanlus muidu iga tööliste aeglasti wangiurkase pani ja riigiaraandjateks tembeldas. Ühel niisugusel töölise mitmekimmetuhandelisel sõjawastajel meeleawaldusel, kus Liebknecht sõja ja riigiwastaseid lendlehti laiali pilbus ning oma kõnes otsehohe: „maha sõda!“ — hüüdis, arreteeris walitsus teda ja mõistis hiljem sunnitööle.

Kogu Karl Liebknechti töö parlamendis seisis selles, et just parlamendi enese kaudu ja abil töölisklassidele selgeks teha, miks kodanline parlament ei kõlba, miks seda laiali tuleb peksta, ja õpetas parlamendi kõnetoolilt, et töölised seda tegema peawad. See ei ole üleschitaw töö. See ei ole niisugune sooja koha peal istumine ja karjeeri tegemine, nagu see ilka ja alati on olnud igasuguste sotsialistide juures. Liebknecht ei saanud ministriks ei mõnesuguseks muuks „kõrgemaks“ meheks. Niisuguste kohade peale tõusid sotsialistid-juudased. Nagu tsaari Duuma töölisefaadid riigiaraandjatena Siberisse saadeti, niisama neeti Liebknecht (ta riigiaraandjana) sunnitöölise käre külge.

Liebknecht oli proletariaadi revolutsioonilise klassiwõitluse esitaja kodanlikes parlamentis nii, nagu see olema peab. Et ennast selgelt eraldada töölise äraandjatest-sotsialistidest, keda keiser Wilhelm oma sotsialistidest kutsus ja nende peale uhte oli, nimetas ta oma grupet „Spartakus“ ja pidas halastamatat wõitlust igasuguste waenlaste wastu.

See oli profetaarline töö kodanlikes parlamentis. Liebknecht oli seal kodanluse weriwaenlane, proletariaadi esitaja waenlase laagris, et sellele kadu kuulutada ja waenlase leerist proletariaati ühes kutsuda kuldmasinat troonilt maha paistama.

See oli profetaarline töö kodanlikes parlamentis. Liebknecht oli seal kodanluse weriwaenlane, proletariaadi esitaja waenlase laagris, et sellele kadu kuulutada ja waenlase leerist proletariaati ühes kutsuda kuldmasinat troonilt maha paistama.

Karl Liebknechti tapmine on maailma kodanluse weretöö. Uhte ohwri töö jatkamijeks peab proletariaat mitme wõrra uusi wõitlewaid asemele andma. Selles wõitluses ei kohuta riigikogu Kommunistliku Tööliiterühma ei ükski türm, ei Isborst, ei ükski kodanluse wägivald. L—e

„Eedenhotell“ ja Isborsk.

Mis Isborsk on, seda teab iga Eesti profetaarlane, aga ta „Eedenhotelli“ peab ta teadmal Sinna töid Berliini kodanlikeid kaitsejälilased 15. jaanuaril 1919. a. Rosa Luffenburgi ja Karl Liebknechti mangideu raskakaardiwäe kütidipisjoni staabi kätte. Seal peffeti Rosa Luffenburg püssiparadega hingetuks. Sealt pandi Rosa Luffenburg ja Karl Liebknecht wepautode peale. Waewalt jada sammu „Eedenhotellist“ lasti Rosa Luffenburg autos maha ja ta furnukeha wiijati jõe. Karl Liebknecht, kelle pea püssipäraga autosse wiimisel lõhki löödi, lasti Zoologia aias seljatagant maha.

Mis põhjust on „Eedenhotelli“ kõrwuti seada Isborskiga? Meid põhjuseid ei ole wähe! Kõige pealt — mõlemi weretöö ettemalmistamine sotsialdemokraatide poolt ühes walgekaartlike kodanlusega. Siis — armetu ja argpükslik ametlik wale nende kuridegude warjamisest. Otsi — kuritegijate „tagasiuamine“ nende mõtteosaliste poolt. Ja — töölisklassi wõitlus kuriteos süüdlastele kättemaksimisest.

See nurjatu ässitus, mis niihästi Scheidemannii sotsialdemokraatide, kui kodanliste walgekaartlike lehtede ja kõnemeeste poolt Karl Liebknechti, ei tunneks jelletaolist, kui mitte ei oleks samasugust flaperjahi Lenini ijlta wastu 1917. a. suwel olnud. Eesti kodanluse ja Eesti sõjide pomijemine „neljast miljonist“, mis am.üh. Keskdukogu pidi „wälselt waenlaselt“ saanud olema, oli selle ässituse kõrwalt salalik ja häbelik ühtlasi ja wastab „weitse“ Eesti rahna wäitsele kausale. „Liebknecht ja Luffenburg — laterna posti!“ — ksendasid Saksa kontrrevolutsioonilised lendlehed awalikult. „Saadame nad kommuna paradüüsi!“ — sotsialistid Eesti „riigimehed“ inimlikult, kuid ühtlasi ka salalikult, sest nad tegid samasuguse nurjatu weretöö nagu nende wennad Saksamaalgi.

„Süüdlased mõrtsukatööks on need kes selle

hirmuteo korda on saanud!" — hüüdis üks Saksa spartatistide üleskutsu 1919. a. jaanuaris. — Reaktsioonijate jutustuse järele ei või olla kahtlust, et ohvitserid selle kordasaatjad on. Nematad — „see Saksa rahva uhkus“ on mõrtsukatöö niisuguse elajaliku toorusega korda saanud, et isegi soldatid oma ülemate elajalikkuse vastu häält on tõstnud. Aga see kodanluse kuldne noorjugu ja tema kaasjooksitid ei ole ainsad süüdlased.

Süüdi mõrtsukatöös on ka need, kes oma plaanitudla äsitusiga ajalehtedes avalikult jurmavaenu meie eesvõitlejate vastu on õhutanud. Olime ju lõpuks niifangele jõudnud, et meie seltsimeeste tapmisest päris avalikult kõneldi ja selle kordasaatmisele leidtehtedes üles kutsuti. Süüdi on terve kodanlus, kes oma viimases meeletehmiseluses terrorismilt abi ootab.

Süüdi on mõrtsukatöös lõpuks ka need, kes äsitusse jultunud toetamise; kodanluse, üliõpilaste ja ohvitseride sõjariistu panemise walgete wäe-õjade kutsumisega selle teo kordasaatmise eeltingimised loiid: süüdi on Eberti-Roske-Scheidemanni walitusus.

Muidugi ütlevad nemad; meie ei ole seda mitte tahtnud. Kuid nemad on mõrtsukatöö waimlikud isad. Nematad küllwastid selle jeeenne mis, 15. jaanuaril nii werist wilja kandis. Nematad ja nende leht „Vorwärts“ on 9. novembriist peale kõige häbistawalt Karl Liebknechti ja Rosa Luxemburgi vastu äshtitanud, sest et meie seltsimehed revolutsioonääradena ja sotsialistidena oma kohust täitfid. Nematad loiid oma walede läbi, meelega moonutatud muinasjuttude läbi Spartakuje üle selle pogrommi-meeleolu, mis neil päwil nii hirmsalt plahwatas. Nematad kaspatafid seda meelesu lanni keemise kuumuseni protowiseriwa sõjawägede toomiseiga lanna, üliõpilaste ja ohwitseride sõjariistu-panekuga, meeskute lastmistega, kiinipõtmistega ja läbiotsimistega — ja ohwarid langefid, nad pidid langema! — Eest nii pidid kordasaatjad otsusele tulema, et nad meie seltsimeeste tapmisega walitjusele hästimeeldiwa teo korda saadawad.“

Meidsamu kolme liiki süüdlasi on ka meil Isborski asjas. Esiteks — „Cesti rahwa au ja uhkus“ — soomusrongi ohwitserid, kodanluse wäljawalitid pojad-sõdurid. Siis, — kodanlus, kes igat tõblisti kommunisti lastis kui narefeid. Sa lõpuks — sotsialdemokraadid.

Cesti sotsialdemokraadid ei ole kodanluse sõjariistu panemises ja äshtinuses tõbliste eesvõitlejate vastu mitte wähem süüdi kui Scheidemannu sotsialdemokraadid. Kuid Isborski kuriteos on Cesti sotsid otsekohejemalt süüdi kui Saksa sotsid. Mitte Roske ei olnud see, kes käsu andis Liebknechti ja Luxemburgi kodus lanni wõtta ja „Edenhotelli“ simukate kätte

wiia. Kuid Hellat oli see kelle käful 26 Isborski-meeste kätte anti.

Kui kõige armetum kõikideest kuritegudeest R. Liebknechti ja R. Luxemburgi kallal, nagu etteawaisferud, korda saadetud oli, wale teas ametlik teadaanne, et Liebknecht olewat maha lastud „pögenemisekatsse“ juures ja Luxemburg „wihase rahwa“ poolt surmatud. See wale on nüüd lõpukult paljastatud ja mõrtsukatöö kordasaatjate nimed on awalikult teada nagu Isborski „tangelaste“ nimekti. — Niisama waletas ka „meie“ walitusus ajutawas kogus, kui temalt nõdalat neli peale mõrtsukatööd aru päriti: ei olewat teada, kas need 26 ikka tõesti tapetud on! Walitusus ei ole tänapäewaniigi weel ütelnud, ei see tal teada on.

Waewalt olid meie 26 seltsimeest auku astud, kui walitusus Sinowjewiist raadio-telegrammi sai hoiatusjega ja meeletuleatjega, et Wenemaal Cesti walgeid pantwangsifid on Karl Lutzuga eesotsjas ning — ettepanekuga neid 26 vastu wahetada. Kui mitte muu, siis see telegramm pidi ometigi walitususes hurwi aratama selle wastu, mis tema wõimkonnas jännib. Aga Hellat teatas ajutawas kogus 4. septembril — peale seda raadiot! — et mehed olewat „kommunnas“ ja kwiitung temal taskus!

See oli üks nurjatumatest waledest — nendest ametlikkudest waledest, mille poolest Cesti kodanlike riigi lühike ajalugu nii õpris rikkas on! Mitte wähem nurjatu ei olnud ka see (ja see paljastab neid weel kord), et sotside rühm terwe september wakis ja kui asi wastu uende tahimist S. Krus'i poolt üles wõeti, siis Ast wana werekera hoolimatuseiga urises: mis tühja! tapetasse mujal rohkemgi!

Saksamaal „pögenasid“ mõrtsukatöö kordasaatjad ülmiist sõidnautos ära, ja üle Hollandi piiri! Cestis on üks mõrtsukatöest wälisministri loaga „kante riiki“ sõitnud, teised aga lausiwad jün ümber ja — nende isikupuutumatus on kindlam kui riigikogu kommunistlike liikne oma!

Saksamaal anti ohwitseride poost kordasaadetud mõrtsukatöö uurimine mõrtsukatöe mõtteosalistele — sõjawäe kohtuwõimude — jama-juguste ohwitseride kätte. Ka Cestis „uurib“ sõjawäe ringkonna kohus Isborski ohwitseride kuritegu! Wida ta uurib? Kas on mõni weel „wabaduseristiit“ ilma??

Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburgi tapjate karistamises nõudfid tõalised kohut, mis oleks walitud tõbliste esitajate poolt ja tõbliste eneste hulgaft. Nad nõudfid et selle kohtu alla jaaks antud: 1) kõik mõrtsukatöö kordasaatjad; 2) kõik need ametiwõimud, kes kuritegu oleksid arahoida wõinud aga ära ei hoidnud; 3) kõik need, kes kontremolutsioonile sõjariistad kätte andsid; kõik kindralid lunt ülemjuhatajani; Ebert-Roske-Scheidemanni walitusus, kui kõige selle häbi kroon.

Kuidas tuleb Eesti töölistel mõelda, et taajumist leia? Isborsti weretöö?

Kas tuleb tööliiterühmal riigikogus uue arupärimisega esineda? See oleks wee kandmine föelaga! Aga ka see ei ole tehtaw. Seft ette haistes, et Kommunistid riigikogusse põhiseadusesse paragrahwi, et arupärimisel ka he k ü m n e w i e riigikogu liikme „toetus“ peab olema.

Meie rühm hirmitaks langemid, kui ta Hellati parteiwendade „toetusel“ arupäriks selle teo üle, mis Hellati „juureks mehaks“ tegi, nagu M. Martina K. Einbündile afutawas kogus ütles.

Tööliiterühmal tuleb riigikogus esineda ettepanekuga, et rühmale saaks autud Isborsti mõrtsukatöö asjus kõik needfamad õigused ja wõimupiir, mis sõjaringkonna kohtul ja sõjawõe prokuratuuril on.

Kui ohwitserid sõjakohtutes kolmat aastat tööliste üle kohut mõistawad, siis peaks Eesti demokraatlisele wabariigile seeditaw olema, et tööliised Isborsti mõrtsukatöös süüblaste üle kohut mõistaks.

Wõi ei ole see nii?

Seda saame warsti kuulda! „Minult wõitluses jaamad 15. jaanuari ohwrid, jaamad Sakfamaa proletarilased oma õiguje kätte. Selles wõitluses on Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg langemid. Seda wõitlust lõpuni wiia on meie õõigi kohus. — Nii tajume meie oma märtrite walatub mere eest kätte!“

Nii kufus tööliisi üles Spartakistide üleskutse.

Sedafama peame meie ka Eesti proletariaadile Isborsti märtrite asjus ütlemä! M. K.

Ast teenib kodanlust edasi.

Wõis arvata, et sõfifid riigikogu walimiste tagajärgi hinnates otfufele jõuawat, et kodanlus ennast selle aja jooksul on kindlustada jõudnud, kus sõfifid „õõige juuremaks“ parteiks olid, ja et kodanlus nüüd ilma sõfifideta läbi saab. Kuid see ei ole nii.

Põline poliitiline libu Karl Ast on Töö- ja rahwaerakonna teenistufest wabanedes ennast nüüd maalidu põllumeeste ja Balti parniite rühma teenistusse annud ja talitab prantfufele lõnekäänu järele: ka õõige ilufam naisterahwas ei wõi rohkem anda kui tal on!

Ast ei ole peale riigikogu kofkuaftamist weel õõhtegi sääraft fulge leidnud, millega riigikogu enamusparteide wastu õõhte sõnagi kirjutada. Tema õõimene artikkel peale riigikogu kofkuaftamist on pühentatud — riigikogu k o m m u n i s t l i s e l e t ö ö l i s t e r ü h m a l e. (w. „Sois“ nr. 7. — 11. jaan.)

Ta ei jõua kullalt hirmutada „mannetust“, „õõrmitust abitust“, „wõimeint abitust“ j. n. e.

Saadikud-tööliised ei teadwat, kunas istuda ja kunas püsti tõusta ja kuidas sõna kufida. Ja ta kufkab: niifugustest „lõõlides“, „lammastest“ olla „Rõhutute Hääl“ — „lõõwid“ teinud!

Mõistame Asti. Tema — see wana kodanlise parlamendi lõõwi, kes ennast riigikogu mülkas nagu kala wees tunneb, tema kõõwal ei wõi lõõwid olla! Tema on ainus lõõwi ja — niifugune paradiislik lõõwi, kes walmis on „lõõlde lammastega“ rahus elama, kui need ennast temast ära neelata lofekfid, j. o. — riigikogus fötfialdemokraatfifefele seifufokohale afufid! Siis ta õõpetaks neile „lõõldele“ kätte, kunas istuda wõib ja kunas püsti tõusma peab; kunas poolt ja kunas wastu häätelama; kunas tööliisi üles kufutama ja kunas mitte j. n. e.

Kuid — jätame filmapilguks Asti ja pöörame tööliste poole (ja ka Ast pöörafu tööliste poole) ja kufime neilt. Tööliised! Kui wiis riigikogu saadikut-töölist ka lähematel riigikogu koffolekutel weelgi rohkem kofmetanud oleks ja Strantmanni jaltunud „peenfufef kofntfaga kaetud hääematufef wastu weelgi abitumad oleks, kas teie õõtlekfitfite siis: ei — parem siis juba Ast, seft tal on nii peened falongi kofmed ja ta õõstab nii lihwitult õõles astuda, et ifegi mõni kodanline saadik oma filmad ta ees hääbenedes maha lõõb! Wõi kas teie õõtlekfitfite siis: ei — parem siis juba Hellalt, seft ta ei kofgelenud kunagi, kui ta tööliste nimel kõõnetoolilt kõõneles! Wõi kas teie õõtlekfitfite siis: saadame oma saadikud-tööliised Asti, Rei, Martina ja Hellati juure õõppufefele, et nad nii kofmatad ei oleks!

Ei Teie tööliised, ei õõtleks nii mitte! Ast jutustab, et meie sm. Alkfo tõõsnud riigikogu wanemate nõõfokogu koffolekul püsti (!), kui ta midagi õõtelnud. Ja siis seletanud talle Strantmanni, et „rahwasaadikul“ „õõigus on istuma jääda“. Ning sõfifid „punastanud hääbi päraft“, seft see olnud „õõkagi tööliste saadik“. Ufume, et sõfifid punastafid. Aga ufume ka seda. et needfamad sõfifid Isborsti päraft mitte ei punasta!

Sm. Alkfo on harjunud — tööliste koffolekutel ja tööliste am. õõh. Refkõõõfokogu koffolekutel on ta harjunud püsti tõõsma, kui ta kõõneleb. Kufjutage endale; tööliised, nüüd ette, et keski püsti tõõsjaale kõõnelejaale hüüab: Teil on õõigus ka istudes meie kõõnelelda! Teie hüüakfitfite niifugufefele hüüdjale! ära ja tõõga! Kas Ast punastaks „hääbi päraft“, et püsti tõõsjaale uiwiifif tema „õõigust“ seletati? Ei, ta ei punastaks mitte, waid ta õõtleks: oo, kui kofwatamata need tööliised on! Kui aga Strantmann niifugufef hääematufefega kõõneleja tööliise wastu maha saab, siis on Astil „hääbi“ — mitte Strantmanni, waid selle tööliise — Alkfo päraft!

Säärase „hääbenemtfef“, nagu lõõwi õõlligi

ätame hea meelega Astile. Ja ütleme: see „hübituna“ ei lähets töblisteklassile sugugi orda, kui ta see „töblisteklassi nimel“ ei sünniks. See ei lähe töblisteklassile lorda, sest, — mis on fottide rühm? Salkfond juudajaid, kes lahkest oma peale on võtnud „töbliste lastude kaitsemise“, nagu jahjad loomakaitse jeltis sporti ajavad. Kas see „kaitstud“ loom, kui ta hobune on, kes jaste paaritse „Kuld-Lõvi“ ulje ette on jõidutunud, peab hābenema ja punastama selle üle, mis saksis paarile eralabineitis toimetab?!? Just niijama wāhe on fottide poolt „kaitstud“ töblisel asja kaasa punastada, kui Strandmann tōgab ja libu Ast punastab.

Ast kiltab: „Teadku kōik walijad, teadku kōik proletaarlastejed: Eesti riigi kogu juhatuses istub išeiseiwate fottialistide armušt Balti mõisnikkude jaadik“. Ast heidab išeiseiwatele ette, et need ei jaatnud oma ehitajaid riigikogu juhatusse, mispärast von Petzold sinna pääjenuidki. Lubage siin rõhutada, et see ka konanunistide „armušt“ tuli, sest ka nemad ei sihtinud juhatusse leentoolidele.

Ast näeb riigikogu juhatuses von Petzoldi, Aga Ast ei nae seal maalitlast Dupitši mitte. Ei näe Strandmanni ja teisi kodanlasti riigikogu juhatuses mitte. Mis wāhe on von Petzoldi ja mats Dupitše wahel? Meie ei näe jeda wahet muus, — kui et esimene on nende mõisnikkude ehitaja, kelle kodune keel Saksa keel on, teine aga nende ehitaja, kelle kodune keel Eesti keel on. Ja Strandmann on ühes fotti wirmaga juhatuses ees, kes nende mõisnikkude silbits on töbrahwa wastu.

Ja — edasi, kolle armušt jee on, et mõisnikud riigikogus tugewamad on kui asutawas kogus? Kas mitte sellejama Asti ja tema parteiwenna Hellati suurest armušt töbrahwa wastu!

Ning — lõpuks: kelle armušt jee on, et asutaw kogu — riigikogu poegis? Kas Wenemaa nõukogude kongressil — rāakimata kongressi juhatuselt — on kunagi nähtud ühtegi mõisnikku? Kuid — pange tähele, töblised: mõisnikud hakkasid waatepiirilt seal alles siis kaduma, kui igasugused fottialaraandjad koku luimama hakkasid!

Sottid tegid asutawas kogus ühistööd kodanlusega. Müüd heidab Ast meile ette, et meie ei taha riigikogus tööd teha — ühes kellega? Ühes mõisnikkudega! Soowime Astile jõudu etteheidete arendamiseks jamas sihis. Seda warem jaab siis töbrahwas lasti Astist ning ühtlasti ka mõisnikkudest ja teistest kurnajatest.

Et meie jaadikud ei taha ühistööd teha Jaan Tõnnisjõnide, Strandmannide, Põttide ja von Petzoldibega, jeda nimetab Ast „riikliselt jeedimata põhjusmõttets“, mis „tagurluse lai-

nele wārawad awawat“. Kui riigi jeedimine sellest rikkis lähed, et töblised mõisnikkude wastasrimmas jefawad, — jeda pahem siis sellele riigile! Kui selle riigi jaatus on seotud mõisnikkude jaatusjega, siis jeadgu Ast matufekõne müüd juba walmis; jee oleks wiimane „töö“, mis ta niisuguse riigi lastuks weel teha mõiks! Tagurluse lainetelt aga tõmbas Ast juba siin tammii eest ära, kui ta Rei rühma tekkimisejega on jälle awalik tamm tõusnud kodanluse tagurluse wastu.

Selles mõitluses töbrahwa ja kurnajate wahel jaab „abitu töbliste rühm hiiglaosa edendamata. Asti kiltamine „Sottis“ on selle teige otjekohesemats tõendisejeks. Siioni waht tõmbab hädakella! Kui ta jeejuures Siioni peremehi julgustab, et waenlane, kes Siionisse tunginud, „mannetu“ olewat ja „loll“, siis muigame meie ja ütleme: iše oled loll, jett — mis ja siis hädakella tõmbad, kui waenlane mannetu on!?

Teame! Isborsti waimlisel isal on asja uhkustada ja kodanlusele näidata: näe mis lollid mehed üle jäänud on! — See on timuka keltimine, kes oma leiwaisadele tahab selgete teha, et ta oma töö hästi on teinud.

Teame! Meie keltimehed on kohmetud. Aga kui nad oma kohmetuse tõttu seal waenlaste leeris ei jaffasgi rohkem ütelda, kui et riigikogu on kurnajate kogu ja fottid on juudajed, — ka siis on nad töblisteklassi wabastamisejeks rohkem ära teinud kui kōik Asti libedad kõned ja peened maneerid ja kōik Hellati häbi teod koku.

Kuid — kannatage weel üürikene aeg, teie peened herrad! Need wiis töblist teie riigikogus jaawad üjna warsti oma esimehest kohmetusejt tüle ja — kas teie tulete nende mehiste ülesastumist siis — kiitma!

Jälle lokant!

Müüd alles jaawad töblised täiel määralt maitsata „wõidritika“ sõja wilja.

Streiti jadamatehastes ei ole ju õieti muud kui töbliste mõitlus (o k a u t i wastu, mis walitus lorda jaatus. Müüd laieneb walituse lokandipraktiga.

Sõjawäe warustuse walituse tehnikla ojalonna töökõajst („Kawawauis“) on 5. jaanuaril 22 töblist lasti lastud ja 20. jaanuaril lastasse weel 400 töblist lasti. Tööle tahetakse jätta ainult 300 töblist. Niisama kawatseb walitus ka jadamatehastes (kui kodanlisi lehti uskuda) edaspidi ainult 1000 töblist tööle ja 4—500 wārawa taha jätta.

Eesti suurem „wabrikant“ — walitus — on „kottuhoidmijr“ ajama hakkunud. Tal ei ole enam sõjas töblisi Wenemaa töbrahwa wastu „kaitsta“; sellepärast on „kattjettõustuse“ tötkõbades tööd wāhem ja „kaitstud“ töblised wistatasse kettet talwet külma ja nälja kätte multjale!

Mäletame veel väga hästi neid päivi, kus need herrad, kes täna nii ülbed on, kinnis taltsalt ja mahetalt töölisele ööpitu-laulu laulsid wäitefist rahwast, kes ühte hoidma peab. Sõdur on eellinil püüis käes; teie siin wärks-toas haamer käes — mõlemad kaitsete oma wäitefist isamaad ja rajate kuldseid põlme endile ja oma lastele! — nii jutlustati sadamatehaste ja sõjapäe warustuse walitjuse töölisele — enne Tartu rohu.

Nüüd aga ütlemad juured herrad nendele samadele töölisele ülbelst: **k ä i g e W e n e m a a l e, k u i s i i n e i m e e l d i.**

Mis siis! Andke rong ette! Wenemaal on õppinud töölisi waja.

Wabariigi põhiseaduse § 25 ütleb: „majandusliku elu korraldamine Eestis peab wastama digluse põhimõtetele, mille sihiks on inimesewäärilise ülespidamise kindlustamine jellekohaste seaduste läbi, mis käiwad ... töötamise ... kohta“.

Kuid harilikse walitsemise korras tõstawad tööstusministeeriumi ja sõjaministeeriumi wõimud töölisi wärawa taha sadama tehastest, „Karawanisi“, autogaraasihist.

Ei ole enam juttu Töösaamisest, waid wõetakse tööliselt ära. See töö, mis tal on! Nii wenitab ja situtab kodanluse walitjuse omatehtud põhiseaduse tähtsamat paragrafi. Nii näeb tegelikus elus wälja see „digluse põhimõte“, millega kodanlus oma põhiseaduses töölisi „inimesewääriliselt“ üles peab.

On nii. Inimesewääriline — ei, mitme inimese wääriline, toidu, ihukatte ja elumõnustuste portsjon lähed eraomanduse pühaduse paragrafi turjal jõõdikutele. Ja töölisele jääb üle tili tüti, millega lõpuarwe palgaraamatusse kirjutatakse.

Alga see ei jää nii. .

Sennikaua kui töörahwal ei ole korda läinud maksma panna oma põhiseadust, mis kuld-wasikat ei tunnista, waid tööwäärilise ülespidamise diguse annab käigile, — sennikaua tuleb meil wõidelda niisuguste ofaliste lokautide wastu nii kuidas juudame. Me juhime siin töölisklassi tähelepanu tungiwalt selle peale, et meil on siin tegemist järjekindla plaaniga, mida walitjuse järkjärgult läbi wiib. Ofalisi tööst-lahitlastemisi ei ole ainult Tallinnas, waid kütteinete keskkomitee on 5000 töölisi metsatööst-lahiti lastnud. Kõik see on töölisklassile nii ütelda lisaks „odawatele hindadele.“

Kui tapariistu wähem waja on ja kroonul endisele töölisestulgalale tööd anda ei ole, siis tuleb nii korraldada, et töölised pooled pääwad tööd teeks, kas neissamades töödodades ehk — teistesse kroonu töödodadesse paigutatakse.

Seba enesekaitse wõitlust peab töölisklassi

kõikide nende abinõudega pidama, mis temal käepärast on.

Kommunistlikel töölise rühmal tuleb walitjuseft aru pärida lokautide üle.

Kuid arupärimine üksi ei niyhuta maidagi paigast. Töölised! Meie peame wõitlema ja oma wõitlusega jõõdikuteklassi juundima austada meie ainust digust — n ä l g i d a t ö ö d t e h e s, aga mitte ilma tähta ofles.

Kodanluse wale VIII nõukogude kongressist.

Meie wärskem turuleht tõi mõne päewa eest „oma kirjasaatjalt“ sõnumi, et Nõukogude Wenemaal pääsemud wõidule n. n. „pahempoolne“ wõol. Et seda sõnumit kinnitada, toodi tõenduseft teine väga ustarw teade, et need Nõukogude riigi tegelased kawatsawat piiririikide walitjuse liigete elu kallale lippuda. Muudugi pomm käes tuleb järsku üks pahempoolne enamlane ja surmab Eesti riigimehe ära. Efs ole kole! Siis toob „Eta“ Inglise radio põhja sõnumi, et Moskwas olla jub wõim „ülewõetud“, pahempoolsed kommunistid kiskuda lepinguid puruks ja teha muid karu tüffa.

Ja see kordub alati, wäiksete waheaegade järele.

See on juba kodanluse „jüstemiks“ jaanud kõigist kõnu juttudest omale troosti leida: „nüüd, waat nüüd langeb see wihatud tööline ja talupoegade walitjuse. Näe, juba ifestis karpupidi koos. Nüüd on lõpp!“

Kuid see kauaoodatud „lõpp“ ei tule. Kõik, need Wene töölisklassi enesewõitlused, millest kodanlus lõhet ja pahempoolst wälja loeb, teewad töölisklassi veel tugewamaks, seowad töölise veel kindlamalt selle üleschitawa töö külge, mis tehakse inimkonna parema tuleviku kindlustamiseks.

Ümberpöördukt, VIII. Nõukogude kongress läts teistest kongressidest selle poolest kahku, et just sellel kongressil see üksmeel kõigis küsimustes walitjes, mida enne niitõrd mitte ei olnud märgata.

VIII. kongressi töö läts rahu tähe all ja selle kongressi ülesanne oli ajuda nende põhimõtete ülesseadmisele, mis töörahwa walitjuseft majanduslike elu kordaseadmijel ees seisawad. Nendes küsimustes ei olnud Wene töölisel kahesuguseid arwamisi.

Kontsessioonide küsimus, millest kodanlus **näa** tegi ja Wenemaa lagunemist wälja luges, ei toonud mingisuguseid lahimõtteid efile. Küsimust kaaluti ainult poliitiliselt, hinnati kuinõrd ta kasulik wõib olla.

Kas on „Demokraatlikes Eestis“ kunagi ühtegi looduse müümissi, mis Inglise kapitali hüänedele juhu pistetaks kasagil arutatud? on

jellest tehtud laialiste hullude arutuse aine? Ei, furnajad müüvad salaja, pistavad sealjuures kõrged protsentid oma tasku ja rööwivad rahwa käest wiimased wäärtused, et neid wäljamaa fauka meestele hambasse pista.

Nõutogude riigis ei tehta midagi salaja, seal on iga töeline riigi „saladuse“ arutaja ja otustaja.

Teeb kodanlus kisa „lahkuminekute“ Nõutogude maal, siis otustab ta oma järele, kus iga parteil ja erakonnal oma taskuhuvid, mille pärast weriseid lahinguid liitakse. Töölistel on ainult üks eesmärk: kuidas sotsialistlikult ühistonda luua.

Üks põhipanewatest majanduslike elu küsimustest kongressil oli maaküsimus.

Töötavaid talupoegi pole Nõutoguse riik kunagi unustanud. See talupoegade liht on nõutogude wõim kindlam tugi. Ja esimene ülesanne oli tööliste ja talupoegade walitsusel, kui ta rahulisele tööle asus, parandada nende töötavate talupoegade elujärge, kes on Nõutogude riigi majanduslike elu alus.

Kongressi otus ses küsimuses püüab kaha eesmärgi poole: esiteks, kindlustada talupoegi tarvilise seemnewiljaga, et külwi pinda täies ulatuses täis teha, teiseks, aidata korda seada talupoegade põllumajanduslikult inventaari (abrad, külvimasinad jne.).

Teiseks juuremaks töötis oli kongressil Nõutogude Wenemaa elektrifikatsioon.

Kõigi maade furnajad ei jõua selle hüigla plaani puhul, mis juba osalt teostamisel, muud midagi teha, kui kühwtiselt uriseda kus nüüd Wenemaa ja pealegi kommunistid wõiwad seda korda saata, mida kultuura riigidki pole jõudnud teha Utoopia!

Kuid üle kaha tuhanda proletaarlase kuulawad hinge kinni pidades seda kõnet, kus seletatakse seda hüigla tööd, mis kawatsumisel, et tööliste riik üheks juureks elektriga juhita wats töötaks teha. Mis kapitalistlikes riigis, kus wastastikune wõistlus ja üheteise mahategemine esimesel kohal, wõimata on see tööliste riigis, kus ühised huwid kõiki ühendawad, wõimalik.

Esimeses järjekorras otustatakse Uraali ja Dooni tööstuse raiooni elektrifitseerida, kui tööstusele kõige tähtsamaid piirkondi.

Rahwuswahelise kontrerolutsiooni peaja, Lloyd George tõendas kõigi pettunud õnnelikele troostiks, et Nõutogude Wenemaa on kardetaw ainult siis, kui sõjaga lähed, las aga hakkawad enamlased rahus elama, siis algawad õõrumised ja lahkuminekud. Furnaja ei tunne muud mõõtu, kui ainult seda, millega enmast mõõdab, sellepärast esib ta alati.

Nõutogude kongress asus tööstuse korraldamisele niijama ühelmeel, nagu Koltšaki ja parun Wrangeli purustamisele. Resolutsioonis ülesseatud põhimõtetel on suur tähtsus arenemi-

ses. Seal ei ole mitte lubamised, waid konkreetsed ülesanded, mis läbi wiia wõimalik. Ja mis peaaigi, tööliste seisutorra eest, hoolitsimine, nende kultuurilise tasapinna tõstmine, nende warustamine on esimesele kohale pandud.

Smelikul kombel just VIII. Nõutogude kongress tõendab wastuotja juttudele lõhest ja tülist mis kommunistlike partei ja erapooletute tööliste wahel walitsewat, seda wennalikk ühistööd ja wastastikk arusaamist kommunistide ja mitte parteiliste tööliste wahel.

Geesti kodanlus seisab kuristiku kalbal, majanduslike kokkulangemine on kaege kaitutaw ja sel filmapilgul on kohane teiste wilitsufest karjuda, et tähelpanu oma pealt ära pööbrata.

Töö majanduslike elu ehitamiseks jeob Wene töölisteklassi weel kindlamalt ühiseks pereks, kui seda kodusõja päimil juba kätte saadud.

Ja siis wärisegu kõigi maade furnajad, siis ei jõua enam ükski wale, seda tõe Nõutogude riigist, kui tööliste isamaast kõigutada, siis teeb töeline igast maast omale isamaa.

— s.

Sada ja wiisteistkümmend miljoni päewa.

Ameerikas ja Vääne-Euroopas on läinud 1921. aasta esimesel poolel (jaanuar — juuni) streikinud 8.977.798 inimest. Kaotatud tööpäewade arv ulatab 114.814.980.

Suuremad streigid olid: söefabrikanduste tööliste streigid Austraalias, Wallis'is (Inglismaal), Põhja-Prantsusmaal; wäärilistööliste tööliste streigid Sitsiilias; ülemaaline keemia-tööliste streik Itaalias; pagarite ja kottade streik Itaalias; kintööliste streigid Bombay's (Indias); terajemalamise tehaste streik Pittsburis (Am. ühisriigid); streik Rootsi majunawabrikutes; dokitööliste streik Rotterdamis (Holland); nõelatööliste streigid Londonis ja Wiinis. Sakamaal ei ole tööstuseharn, kus ei oleks streigituid; juuristreik oli Kapp'i mässu puhul, mis Rühri kwiisõe ja metallitööstuse piirkonnas ijeärans kaua kestis.

Ainult wähesed streigid on oma alguse jäänud majanduslikest nõudmistest. Nii oli pikaldase streigi põhjuseks Livorno (Itaalias) metallwabrikutes anarhistide juhi wangiwõtmine. Poliitilisi streiki oli Prantsusmaal, Sirkmaal, Poolamaal, Indias, Egiptuses, Hispaanias; rääkimata Sakamaast ja Itaaliast.

Raks kolmandiku streikidest on lõppenud tööliste tätelise taotusega.

Uksituest tööstuseharndest on kõige rohkem streikijaid ja streigipäimil annud mäetööstus (1.631.100) ja metallitööstus (1.377.830) ning kummagis on streigipäewade arv 20 miljoni. Sama kõrgel on streigipäewade arv laewa-

transporti töölise juures (1.540.174) ja streigi-päevade arv ulatab 17½ miljonini. Kuid võrdlemise on põhjust ütelda, et streigilaene põllumajanduses (kas see ei ole ajamärk!) kõige laiem on olnud: streikinud on ligi kaks miljoni töölise. Kuid kaotanud on nad ainult 16 milj. tööpäeva. Kõige rohkem on streikima olnud ehitustöölised: streikinud on 800.000 töölise — 15 miljoni päeva.

Üksikute riikide järele on olnud:

	streikijaid	streigi päev;
Saksamaal	1.366.358	18.201.660
Itaalias	1.781.250	21.650.200
Prantsusmaal	1.186.670	19.358.400
Suur-Britannias	1.117.040	6.926.900
Hispaanias	958.700	11.287.400
Hispaanias	724.700	11.630.100
Austraalias	303.400	7.602.000
Rootsis	180.070	4.779.170
Belgias	176.940	2.096.340
Austrias	97.540	902.900
Egiptuses	95.000	441.000
Poolamaal	81.000	429.900
Indias	90.000	1.780.000
Schweitsis	73.380	2.753.160
Hollandis	63.000	795.300
Argentinas	61.100	659.400
Balkani riikides	45.000	2.176.000
Lõuna-Aafrikas	41.000	809.000
Daanimaal	17.200	241.800
Portugalias	13.150	235.050
Tšecho-Slovakkias	3.800	29.300
Norras	1.400	28.000
Sirimaal	100	2.000

Kokku 8.977.798 114.814.980

1920. a. teises pooles olid Sirimaal ja Liffid streigid. Niisama ka Itaalias (mabrikute ülevõtmised). Inglismaal oli söekaevanduste töölise hiigalstreik. Wahetpidamata on streigid kestnud Indias. Kui Armesse võtta ka Jaapan, siis ei ole liialdatud, kui ütlevad, et läinud aastal kaksikümme miljooni töölise streikinud on.

Kas on maailma ajalugu näinud sarnaseid streikijaid? Kodanlus on võimetu majanduslikku tafaala uuesti jalule seadma.

Hallparun sekakomisjonis ehk kelm petab igal juhtumisel.

Töölise ja nende esitajatele hallparuniga segakomisjonis istudes seda tõsiselt arvesse võtta, et tänawu küllakurnaja esitajad palju ühematt saavad töölise nõudmiste üle hirmutama, hurjutades töölise ettepanetele kui mitteeaduslikele ja muudele kolawad tänawu palju wihajemalt, sest aasta oli hallparun „roheline“. Kuid jüsti wõi-

tis hallparun mööbaläinud aastal. Wõitis sellepärast, et walitsuses istusid „oma“ mehed kes silusid, mis konarline oli ja näpuga näitasid, kas aru ei saadud.

Tänawu on osad wahetatud. Sotside ajemele, keda kodanlus pühkineasti wiskas, astusid Pätsid ja Uluotsad. Selle tagajärjel tõuseb müüdi küllakurnaja oskus ja osawis maatöölise kurnamises.

Kuid mitte ainult selles ei seis muutuud seiuforra pearasus, et kurnajate juhatajate osad wahetatud on, et sotside ajemele Uluotsad astusid, waid põhjalikult muutuud on maatöölise loetus nende õndsate tegewate määruste peale. On järele jäänud arusaamine, et pätsita võib maatöölise nälgajurnast ainult awalik wõitlus kurnaja vastu. Selle arusaamise peale on tarwis rajada maal palgamõistust.

Süa peame maatöölise esitajate tähelepanu selle peale juhtima, kuidas täitsõõnuud küllakurnajate esitajad igasuguste sõnadega saawad töölise nõudmiste töötasu maksimises alla suruma.

Kui Tallinna wabrikute töölised mööbaläinud aasta augustis palgakõrgendust nõudsid, siis ei astunudki walitsus streikivate töölisega läbirääkimistesse, waid lükkas töölise nõudmised tagasi põhjendades, kui töötasu tõsta, siis kallineb elu ja elu kallinemine wiib wärste riigi kuristikk.

Umbes nädal pärast wõidurikast streigi allasurumist ajus Jaan Lõnnisoni walitsus ruffi hinna normeermisele. Kuffi puuda hinda tõsteti enam kui kolmekordseks. Elu kallines. Hallparun tõstis ka wabamüügi hinna. enam kui kolmekordseks.

Elukalliduse wõidurikast streigi allasurumist ajus Jaan Lõnnisoni walitsus ruffi hinna normeermisele. Kuffi puuda hinda tõsteti enam kui kolmekordseks. Elu kallines. Hallparun tõstis ka wabamüügi hinna. enam kui kolmekordseks.

Elukalliduse wõidurikast streigi allasurumist ajus Jaan Lõnnisoni walitsus ruffi hinna normeermisele. Kuffi puuda hinda tõsteti enam kui kolmekordseks. Elu kallines. Hallparun tõstis ka wabamüügi hinna. enam kui kolmekordseks.

Töölise nõudmistele seowad hallparunid segakomisjonides niisama suguse elukalliduse kella kaela.

See hallparunite elukalliduse tont ei tohi töölise esitajaid ära hirmutada ega mitte üks kriips töölise nõudmiste wähenemada. Kui nulli mäsnebes segakomisjoonides töölise nõudmised liig habelitid olid, siis peawad tänawusel töölise nõudmised hallparunitele igalpool „hääbematad“ nõudmised olema. Maatöölisel on tarwis jeda „inimise wäärilist“ ülespidamise wõimalust, millest Hans Ernuus niijamafuguse auartusuga räägib, nagu wabariigi põhiseaduski. Ei wõi tõsta see nõudmine maatöölise „inimise wäärilist“ üles-

pidamist, mis kurnaja poolt heaks kiitmist leiab. Sellepärast olgu tööliste nõudmised niisugused mis hallparuni vihas huluma panemad, sest ainult vihas paljastab ennast see madal räpane hing, kes külma üksikühega sabandeid töölisti viletsusest viletsusesse saadab, et wettinud pa-beri raha wirtuale lija juure panna.

Tööliste äraandjar, kes alati hallparuniga on sõbralikult kokkuleppinud, töölisti lubanud „mõistlikult“ wereft rühjaks lameda, need saawad muidugi tõendada, et kui tööliste esitajad oma nõudmised liig kategooriliselt üles seawad, hallparun oma nõudmised walitjusele ettepaneb, kes muidugi tööliste nõudmised tähelepanemata jätab. Kuid mülal on walitus tööliste nõudmisi tähele pannud? Kas ei ole mõeldamised aasta küllalt selgelt näidanud, et maatöölise palgasi on alla surutud, küsimata igasugustest määrustest. Üks põhjus on kurnajal tööliste nõuvmise õigustamiseks alati olnud: Elukallidus, tarbeainete puudus pidawat tulema tööliste kõrgetest palgadest. Aga spekulatsioon, wilja ära peitmine, et odmeta hindade kerkimist, seda ei nimeta hallparun, ei üksi kurnaja, kes miljonid spekulatsiooniga kokku paneb. Tööliste palgad maal on madalad, ruffi punda hind peaks ka odaw olema, kuid ümberpöördukt. Maatööliline on nälgas, peab kerjama hallparunilt, paluma, kui puuda ruffid saab.

Täheandab töölistiel tuleb kindlasti seda arwesse wõtta, et maatöölise majanduslike seisukorra parandamine ei seija mitte nendes „mõistlikkudes“ nõudmistes, mis segakomisjonides awaldatakse, ei ka neis määrustes, mida kurnajate walitjuse tööminister kiinitab, waid tööliste seisukorra parandamine oleneb ära sellest wõitlusest, mida maatöölised oma kurnajate vastu peawad, et neid sundida tööliste nõuvmisi vastu wõtma.

See on tööliste nõuvmiste kompass, mis näitab, kuhu peab tööliste esitaja sõudma, et põllutöölisi wõidule wiia.

Helistab hallparun elukalliduse kellusest, kui töölistel oma nõuvmisi awaldawad, siis peab tööliste esitaja hallparuni kuni warba otsani paljaks koorima ja töölistele näitama, et esimene elukalliduse sünnitaja on iga talu omanik, kes töölistel wiimase penni riisub, et aga oma ruffi puuda eest soowitud hinda saada. Hallparun on see, kes maatamehi ja teisi proletaarlasti näljutab, wilja kellelegile ei müü, kes ta ees ei kumarda, ega ei wõnnu alandlikult teda iga ruffi punda eest orjama. Maatöölise hulgas, kes päewatööga oma perekonda peawad toitma, jooksewad wallast walda, et mõni kümend uela leirwa jahu osia. Ja mida suurem niisuguste leirwa osijate arw, seda kõrgemale tõuseb ruffi-

puuda hind, seda ülbemalt peab ennast „põllu-meest“ põllutöölise vastu üles.

Kui kurnajate walitus ja kurnajateklass kooris karjumas, et tööliste palgafõrgendus ei anna töölistele mitte wõidagi, waid ainult loob elukallidust, sünnitab uut viletsust, selle asemel soowitawad nad wiljakat tööd ja hästi wähe palka, siis on see üks järjekorralistest tööliste kurnamise hüüdfõnadest kodanlusele.

Et oma pankrotti warjata ja tafistamatalt weel wiimaseid minutilise hästi ja motapäralt maitsta, tarwitab kurnaja maal ja linnas kõik abinõud, et waeures wisklemalt töölistel wiimast jõu raafusest wälja imeda.

Nii talitas kurnaja enne oma määrusi rikudes, nii saab ta talitama, kui ta uusi määrusi tööliste esitajatega tahab walmistada.

Kelm peatab iga juhtumisel. Ka hallparun peab maatöölisi iga filmapill. Pettes, waletades ja „oma“ seadusi rikkudes on hallparun ennast igasugustest kohustustest oma riigi vastu lahti wõidelnud. Tal on riigikogus oma kuuljad eestwõitlejad. Palga ja tööaja määrustest, mis teda seowad, ei taha ta midagi kuulda.

Sellepärast ei hakka tööliste esitajad segakomisjonides mitte täisõõnõud kurnajatele auks pähe waidlema, waid seawad hallparuni lõbu vastu tööliste kuuljad nõuvmised üles ja wiimad maatöölise hulgas wõitlusesse oma nõuvmiste kaitseks.

Elukallidus kaob ainult siis, kui kaob wastastikku wõistlus, spekulatsioon, pettus — kurnajate wõim.

Palgaolud paranewad siis, kui maatöölise hulgas nende tingimiste eest wõitlusesse astuwad, mis nende esitajad awaldawad.

Sõud jõu vastu hallipruuniga!

Etagu põllutöölise streik!

P. S.

Miks meie nii nõrgad oleme?

Rahwa hulgas liikudes wõib nii mõndagi walimiste tagajärgede kui ka maatöölise seisukorra kohta ütelda. Üleüldiselt armastawad sojtid tõendada, et tööliste meeoleu olla hoopis paremale poole kaldunud. Kuid see ei ole õige, see meeoleu on hoopis pahemale poole nihkunud, kuigi mitte niipalju, kui kodanlus paremale poole sammub.

Et sojtid oma „wõidu“ peale waatamata ikka kaotasi, siis näitab see just masjede pahempoolisust ja paljastab ühtlasi seda, et maatööliline terroriseeritud ja weristatud kodanuse ja nende truualamiliste kaitute — sojide poolt, ühes osas sugugi walimistele ei tulnud; paljudel on lihtsalt usk kadunud igasuguste walimiste vastu, sest ühedki walimised ei ole kergendanud tööliste seisukorda, waid nende walimiste laudu on töö-

listeklass endale orjastajaid sigitanud, ja just sellepärast jäi igas vallass suur protsent töölise hääli andmata.

Selle vastu täitis maaliit tema peale panduid ülesandeid. Kodanlus ei ole üalgi tagasi pörganud ei üheski abinõust, et oma võimu käes hoida. Kii ta valimistel ja pärast valimisi. Töölisi meelitati ja sunniti klassivendade äraandmisele mitmesuguste lubaduste ja ähvardustega: Anna hääli, jaad punda ruffid, ei anna jääd leiwata. Ja kuidas võitleb maatöoline selle vastu? Mitte kuidagi, hallparuni käes on võim ja vägi.

Laiad ilma kindla klassiteadmuseta maatöoliste hulgas on ära hirmutatud, terroriseeritud; ustakse kõiksuguseid hirmulugusid, umbes nagu sõjaid seletavad, et kui pahempoolsed võidavad, siis tuleb tohe „nälg“, jööda, tuleb langesvehr, kes köit üles poob, hääletage ja hoidke alati peremeeste poole, siis saate leiba, või mõisnikkude poole, siis jääte elusse.

Pearaskus maatöölise organiseringi juures on nende laialipillatud olek, teiseks, ärarippuvus peremehest. Töoline, kes „Rõhutute Hääli“ tellib, jatub otsekohe hallparuni põlguse ja tagakuufamise alla. Ja hallparuni põlgus tähendab maatöölisele nälg ja väljaristamist korterist. Ei meelbi peremehele, võid minna, see on lühidalt maatöölise saatus.

Oma mõtteaialdustes ei ole maatöoline tagurline ega ta alalhoidem, vaid teda ümbritseb täielik teadmatuus, puunduvad kindlad, autoriteetlised töölise tekkohad, kus klassiteadmusi tõstmiseks ta maatöölise seas järjekindlalt töö tehtaks. Sõjaid andsid maatöölisele kodanlusele jöödaks. Iseiseisvad tulid, huifasid kord maatöölise seas, siis waitisid jälle, wist suu läks neil nii mõnujaste kinni. Sii endine hall elu, ükskõiksus oma majandusliste ja poliitiliste humide vastu.

Toon siin pildi sellest poliitilisest ükskõiksusest.

Küsitakse, miks said mõisnikud ja tööerakond nõnda palju hääli? Puutudes kokku nende endiste mõisa töölisega, leda „maaseadus“ mõisast wälja ajas, kuulab igauks juttu: „Enne oli mõisaherra, sai tööd, sai leiba, nüüd on mõis jagatud, meilt ou töö ja leib wõetud, rikkad said maad, meid aeti mõisast minema.“

Kii ta on, mõijade jagamisega on töoline lageda taewa alla tõstetud. Lähed ta hallparuni juure, siis peab ta enese orjaks müüma, loogu oma olemasolu peremehe külge siduma. Wabalt teenides ähwardab töölise nälg, hallparuni leiba ei anna. Mis siis muud, kas hoida mõisniku või tööerakonna poole, esimene annab mõisas tööd, teine on ifka peremeeste vastu ja pole nõnda punane la ühti, kes „õnnetust“ wõiks maa peale tuua.

Kes on selles ükskõiksuses süüdi?

Ets ifka neeb, kes „demokraatiaga“ lubasid töörahwast õnnestada ja nüüd on tagajärjed käes.

Maatöoline õpib sellest.

* * *

Praegu algab poliitiline pöördetajajärg maatöölise elus. Endine ettekujutus „demokraatia“ õndjaks tegewast wäest on wälja aruanud. Walitseb küll tuimus, kuid see on waitus eme tormi. Wiletsused ja toores omawoli hallparuni poolt tõukawad maatöölise esmalt palgamõitluse teele, sellest mõitlusest kaswab wälja töölise klassi poliitiline mõitlus, jelt iga hoop, mis põllutöeline majanduslikelt hallparunile lööb, on hoop ta kurnajate poliitilise ainuwalitluse kuterpalli löömiseks.

Uhelad pubenewad, on tarwis ainult järjekindlalt organiseringi tööd teha, endised illusioonid purustada, mis sõjaidelt pärt. Selleks tehtu iga klassitaedlik töeline tööd ja ärgu selle ülesande läbiwõimiseks ükski õhwer tallis olgu.

Meie Rootsi seltsimeeste terwitus.

10. jaanuaril sai Eesti riigikogu kommunistiline töölise rühm Rootsi Kommunistilise Internatsionaali rühmadelt — Rootsi pahempoolsete sotsialdemokraatide parteilt ja sotsialistlikelt noortehiijusest järgmise terwitustelegrammi:

„Rootsi pahempoolne sotsialdemokraatiline partei ja sotsialistiline noorte - hiijus saadawad Eesti riigikogu kommunistilisele rühmale oma sojemaid õnnesoowte teie õawõtmise puhul riigikogu walimistest. Meie soowime teile head edu eelseiswates wõitlusetes Kommunistilise Internatsionaali waimus. Teie kohus olgu ta tulewikus kõrgel hoida proletariaadi klassiwõitluse lippu.“

Rootsi pahempoolse sotsialdemokraatilise partei nimel Höglund ja Ström.

Rootsi sotsialistilise noorte - hiijuse nimel Flyg ja Sillen.

Esimene pääsuke.

Raifüla walla töölise hiijuse eestiseisus (Harjumaal) on saanud järgmised „nõuded“ Riigikogu Kommunistilise Töölise Rühma liikmele sm. Jaan Reinbergile:

1) Neeb nõuded, mis sotsialdemokraadid ja sotsialistid-rewolutsionäärid lubasid ajutawas kogus täita ja mis neil täitmata jäid: Raifüla töölise hiijuse ringkonnas olerwad mõisad rahwa lätte harimiseks anda.

2) Balgatorni, mis eluõuetele vastaks.

3) Üldine amnestia kõigile poliitilistele kannatajatele wälja nõuda.

4) Üldinlise töölise Internatsionaaliga ühineda.

5) Meie nõuame esitajalt aruandeid Riigikogu tegemusest.

Allakirjutanud: ühijuse esimees, kirjatoimetaja ja liikmed.

See töölise ühijuse nõudew otsus on meie teada esimene sellejarnane peale riigikogu ja — ka peale ajutawa kogu walimisi. See ei ole juhuslik, sest alles töölise rühma tekkimisega riigikogus wõis ka tekkida sibe kodanlike parlamendi jaadiku ja töölise wahel.

Kuid see Riikliku töölise ühijuse otsus on alles esimene päälake. Töölise klassiwõitluse huwide pärast on waja, et sibe loomine töölisehulkade ta jaadikute-töölise wahel sünniks organiseeritult. Peale aruannete töölisehulkadele ja muude läbikäimise wiiside, on jarnased „nõuded“ kahtlemata ühels paremaks abinõuks, et hulki sibuwa töölise rühmaga riigikogus.

Mis eriti Riikliku tööliseühijuse nõuetesse puutub, siis tähendame selle kohta järgmist: Kuuludes kommunistlisesse töölise rühma, on sm. Reinberg nõuete neljandat punkti juba täitnud, kuna rühm kommunistlike Kolmanda Internatsionaali otsuste alusel seisab ja ennast just sellepärasi kommunistlikes ristsis, et ta neid otsuseid ka t ä i t a tahab, mis see töölise Internatsionaal teinud ja veel teeb

Töölise elust.

Wäljawõtte Tall. ametiühis. Kesknõukogu protokollist.

Ära peetud 13. jaan. 1921.

Juhatusse aruanne:

Juhatus teatas oma aruannetes, et pidu mis 9. jaan. „Walgaja“ ruumides toime pandi heaste forda on läinud, ja et sellest „Rõhuti Hääle“ heaks 101,458,60 penni puhast sisse tulekut on. Edasi teatas juhatus et ta 16 jaan. Karl Liebknechti ja Rosa Luxemburgi kahe aastase jurma päewa mälestuseks kontsert miitingu on otustanud toime panna.

Metali töölise ametiühijuse wanemate nõukogu poolt on Kesknõukogu juhatusse kiri protokollis wäljawõttega saadetud, kus seletatakse et sõjawäe warustuse tehnika osakonna töötubades „Karawanis“ „Auto Garafis“ ja „Sõjariistade töökojas“ töölisi ilma põhjuste teadmata lahiti lastma on hakatud.

Kesknõukogu juhatus on sellekohase arupärimise wabariigi walitajusele sisse andnud mis järgmiselt on:

1) Kas on wabariigi walitajusel teada, et

sõjawäe warustuse walitajuse tehnilise osakonna töötubades: „Karawanis“ „Auto Garafis“ ja „Sõjariistade töökojas“ 5. jaanuarist peale töölisi lahiti lastma on hakatud?

2) Kas on wabariigi walitajusel teada neid põhjuseid, mis wiisugune lahitalamine ette on wõetud? Kuna see praeguste külmade ilmade tõttu töölisele wäljajamamataks wõib muutuda, ja tööpuudusest meil midagi teada ei ole.

3) Ülewalpool ettetoodud küsimuste peale, nõuab Tall. Ametiühijuste Kesknõukogu, kui töölise kehtajutus, wabariigi walitajusele wiie päewa jookkul j. o. kuni 18. jaan. 1921. wastust, et tarwilist järeldust teha.

Eelarwe on ka juhatusse poolt järgmiste kolme kuu peale kokku seatud.

Eelarwe on järgmine:

T u l u d.

Liikme maks. a' 3 m	45,000
Üür:	
Kooper. ühis.	10,500
Saigekassalt.	10,500
Riigikogu rühmalt.	12,000
Maatöölise liidult.	600
	<hr/>
	78,600

R u l u d.

Balgad:	
Esimehe abi.	12,000
Äsjaajaja.	12,000
2 maja teenijat naist	12,000
Majahoidja	9,000
Walgustus	24,000
Kantselei kulud	3,000
Ettenägemata kulud	5,700
	<hr/>
	78,600

Aruanded, kui ka eelarwed wõetakse vastu.

Sms. Pihlakas andis aru sadamatelastest kestwa streigi üle ja teatas et streikitjad töölised üleüldise koosoleku ära pidanud, ja ühel häälkel kuni wõidurikka lõpuni edasi streikida otustanud. Edasi teatas aruandja et streikijate meeleolu on hea, ja et järeleandmisest juttu ei wõi olla.

Kommunistlike tööliserühma jaadik sms. Soans teatab, et rühm riigikogule laks ettepanekut teinud on, need on: Sõjaseaduse ära kaotamise, ja üleüldise amnestia asjus poliitilistele kannatajatele. Teadaanne sünnitas tormilisi kiiduawalduisi.

Edasi peatas sms. Soans veel organiseerimise küsimuse alal, ja näitas ära et töölised rohkem endid Ametiühijustesse peawad koondama, ja sellega oma wäerimma tugewaks kaswatama, sest et ka waenlane, — kodanlus — heaste organiseeritud on, ja et siis organiseeritud jõul kapitalistide tugew wäerind purustada.

Kirjatoimetaja:

A. Sommerling.

Päewakorras oli:

1) Palgaküsimus, 2) toitlusküsimus, 3) organisatsiooniküsimus, 4) eestseisuse, revisjoni komisjoni ja pidu toimikondade valimised, 5) linnapolitsoo valimised.

Et ajutisel juhatusel palgaolude kohta korra ei ole läinud tarvilikta teateid koguda, otustatakse uuele walitwale juhatusle kohuseks teha töblistel palgatingimiste üle teateid koguda, ning palga alamimäära kindlaks määramiseks lähemal ajal üleüldise töbliste koosolek ära pidada.

Toitlusküsimuse üle esinetakse aruandega, milles jottialdemokraatlike linnawalitwuse toitluskorraldust terawalt arwustatakse. Koosolek wõtab ühel häälel resolutsiooni wastu, milles linnawalitwuse mittesõglaste toitluskorralduse wastu protesteeritakse ja nõutakse kõigi palga- ja kätsetöbliste toidu- ja tarbeainetega warustamist.

II. Organiseerimisküsimus.

Aruandja näitab oma kõnes, et töblistel ei ole mitte ainult palgaolude ajutiseks parandamiseks tarwis ühineda, ja need, kes töblisteühisusi ainult majanduslike wõitluse abinõuna töblistele soomitawad, tegelikult töbliste otjusesse needmiseks kaasa aitawad. Poliitiline wõim on see mille abil kodanlus meid kurnab. Töblisteühisused, palgaolude parandamisega küsitäes, peawad ja saamad töblisti poliitiliseks kaswatama, et kord walitserwaks klassiks tõusta ja igasugust kurnamist lõpetada. Wõetakse wastu sellekohane resolutsioon.

III.

Ühisuse eestseisusesse walitakse: sm. sm. Puiis, Mooses, Suigusjaar ja Munnma. Walitakse weel 3 liikmeline revisjoni komisjon ja üheksa liikmeline pidu- ja näitewõimkond.

Sm. Puiisi ettepanekul otjustakse ühel häälel Wiljandimaakonna töblisteühisuste liidu liikmeks astuda, ning 14. jaanuaril s. a. ärapeetawast maakonna töblisteühisuste esitajate koosolekust kahe esitajaga oia wõtta. Ühel häälel otjustatakse: walitawad saadikud hääletagu tegelikult III Internatsionaali otjuste põhjal asuwa rühma esitajate resolutsioonide ja ettepanekute poolt.

Wõetakse ühel häälel resolutsioon wastu, milles Wiljandimaakonna töblisteühisuste liidu juhatusle ettepaneku wastu, milles Wiljandimaakonna töblisteühisuste liidu juhatus ettepanek walida saadikuid koosolekuteist ja kongressidest 1921 a. osawõtumiseks terve aasta peale ette, protesteeritakse, ning tehakse saadikutele kohuseks maakonna töblisteühisuste esitajate koosolekul nõuda selle ettepaneku ümbermuutmist ja alaliste saadikute aasta wõituste mitte-tunnistamist. Saadikutel walitakse sm. Mooses ja Suigusjaar.

Linnapolitsoo walimiste aruandja näitab, et omawalitwuse asutusel praeguse korra juures kodanlike klassiwõimude kaudselt asutusel on. Ta

teeb näituste abil selgeks, et töblistel omawalitwuse asutustes praeguste seaduste piirides ja kodanlike riigitogo kestusel kuigi suur wõimalus tegeliku töbde teha ei ole. Sellepärast on töbliste esitajatele omawalitwuse asutustes minnes klassiwõitluse alusele jääda. Mitte mingisuguseid lubadusi, waid selgitust on töbliste klassile tarwis, et töbliste kurnamist lõpetada. Kõneleja ettepanekul wõetakse ühel häälel järgmine resolutsioon wastu: Wiljandi linna töblisteühisuse peakoosolek ära kuulates aruannet linnapolitsoo walimiste üle otjustab: Walimistele minna Wiljandi linna töblisteühisuse nimekirjaga. Koosolek pöörab kõigi linna töbliste poole ja kutsub walimistel hääletama ainult Wiljandi linna töblisteühisuse nimekirjale. Selle otjuse täidewõimne jääb juhatusle ülesandeks. Kõneleja ettepanekul otjustab koosolek.

1) Kõikidelt linnapolitsoo kandidaatidelt allkirjad wõtta, et nad nõus on Wiljandi linna töblisteühisuse peakoosoleku otjuse põhjal oma wõitust maha panema, kui see otjus tehtud põhikirja ja klassiwõitluse alusel.

2) Oma nimekirja kandidaatidele kohuseks teha kõige wähem neli korda aastas linnapolitsoo tegevusest ühisuse peakoosolekul aruandma.

Seati üles 28 kandidaati: 1. Puiis, Peeter, 2. Mooses, Haus, 3. Puiis, Jaan, 4. Suigusjaar, Aleksander, 5. Moor, Peeter, 6. Sibul, Suhan, 7. Muru Paul, 8. Munnma, Siiri, 9. Määrisepp, 10. Raft, ju.

Mõõdaläinud juwel jäeti Wiljandi linna wabrik seisma. Sõgijel enne kui töblistele käima pandi, kutsuti töblistel üksaamal wabrikusse, kus neilt, küsiti kes 8 tundi ehk kes 10 tundi töbdata soowib? Need kes 8 tundi soowisid lasti kohe töbde lahti ja wõeti uned asemale, et sellega „paljunõudjaid“ töblisti töbde kõrwaldada.

Käes olewa aasta algul oli töbliste ametiühisuste pea koosolek kus ka juhatusle liikmed waliti. Uuesse juhatusesse ei walitud ühtegi lina ega tiftu wabriku töblist, kelledest suurem osa hirmuga ametiühisustest eemale hoiawad sest et üks isik kes oma kandidatuuri töbliste juhatusle nimekirjasse jättis, teisel hommilul wabriku walitwuse poolt raske noomituse alla wõeti ja töbpalta 500 mk. wõrra wäheadati.

Sm. töblistel ärge laste endid hirmutada, ärge unustage, et ainult töblistel oma raske elu tõrda parandada wõiwad. Sellepärast ärge unustage Wiljandi linna walimistel töblisteühisuse kandidaatidele walida, kes walimise sebei nr. 1 all esinewad, ärge walige hallparunitel, ärge walige ka jottidele nende äraandja juu-
bastele!

Teatke et ainult töblistel, töbliste kasuist jaawad kasutama. Näidake, et Teie kui arusaajad töblistel ainult töblistega ja mitte kellegi teisega rehtendate.

P. Puiis.

Teadaanne.

Wiljandi linna tööliste ühifuse eestseisus asub Rauba tän. nr. 4 teenaja ruumides. Eestseisuse konetunnid on pühapäeval kella 1—3 p. l. Seal saamas on ka „Rõhutute Hääl“ ühifilise numbrid müügil
Juhatus.

Tartust on sadama tehaste streikijate tööliste heaks annetanud L. L. 100 mkr. J. P. 75 mkr. M. M. 25 mkr. Kokku 225 mkr. „Rõhutute Hääl“ heaks J. P. 25 mkr. mida funktsionärid tänuga täiteerime.

T. A. Ü. Kesknõukogu.

U. E. Noorproletaarlaste Ühing

korraldab

Karl Liebknechti surma päeval 16. jaan. s. a.

pidu-õhtu

„Walwaja“ ruumides. Wälite Pärnu maant. 31. algus kell 8 õht.

Teatava:

1) Muusika. 2) Kõne; Karl Liebknechti ja Rosa Luxemburgi üle Elms. Ulik. 3) Muusika. 4) Divertisement. a) deklamatsioonid, b) duett, d) wiilul soolo. 5) Dialog: Käljane Don Juan, b) Punane pihif. S. P. Lysenko. 6) Ühe waatusline näideud.

„Maraa.“

Postkaardid ja märkide müük. Piletide eelmüük awatud U. E. N. Proletaarlaste ühingu ruumides S. Karja t. 18—7.

U. E. N. P. Ühingu juhatus.

K. S. „Walwaja“

liikmete erakorraline

Peakosoolek

peetakse ära 19. jaanuaril kell 12.27 õhtu.

Päewakord.

- 1) Kosooleku juhatusel walimine.
- 2) Majaomandamise küsimus.
- 3) Mitmesugused läbirääkimised.

Märkus: Kui määratud ajaks tarviline arv liikmeid kokku ei tule, peetakse kosoolek pool tundi hiljem, mis liikmete arvu peale waatamata otsejäreelse wõimuline on.

Geistseisus.

Wastutaw toimetaja: Jüri Liwas.

Is. Sots. Tööliste Partei

paneb pühapäeval 16. jaanuaril s. a.

Estonia kontsert saalis.

KARL LIEBKNECHTI ja
ROSA LUKSEMBURGI

mälestuse päewa puhul

Kontsert miiting'i

toime.

Kõnelema saawad slmd. H. Kruus, E. Joonas ja Bleimann.

Algus kell 11 e. l.

Sisseminek wabatahtliku maksu eest.

Karl Liebknecht'i

ja

Rosa Luxemburg'i

2-aastase surmapäewa mälestuseks paneb Tallinna Ametiühis. Kesknõukogu

16. jaanuari s. a. kell 3 p. l.

Tööliste majas

kontsert-miitingu

toime. Kõnelema saawad riigikogu liikmed J. Ulikso, J. Soans ja kesknõukogu sekretäär A. Sommerling.

T. A. Ü. Kesknõukogu.

Wäljaandja:

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu.

Tallinna Eesti Kirj.-Üh. trükkkoda, Pikk tän. 2.